

Feltételeesség által érintett támogatások

A korábbi időszakban megismert kötelező Zöldítés elemei beépültek a jelenlegi szabályrendszerbe, (részben az ökológiai fókuszterületek (EFA) és az állandó gyepek), a Feltételeesség előírásrendszerébe, részben az idei évtől induló Agro-ökológiai programba. A 2023-as évtől a Feltételeesség adja a Kölcsönös megfeleltetés szabályrendszerével – Helyes Mezőgazdasági és környezeti Állapot (HMKÁ), valamint a Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (JFGK)- egybe foglalt kötelező előírás rendszert.

Azon támogatási formák, melyeknél a Feltételeesség szabályai a meghatározók

- A fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás (BISS)
- A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás (CRISS)
- A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása
- Cukorrépa termesztés támogatása (CIS)
- Rizstermesztés támogatása (CIS)
- Zöldségnövény termesztés támogatása (CIS)
- Ipari zöldségnövény termesztés támogatása (CIS)
- Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
- Extenzív gyümölcsstermesztés támogatása (CIS)
- Intenzív gyümölcsstermesztés támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött közvetlen anyajuhtartás támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött anyatehéntartás támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött közvetlen hízottbikartartás támogatása (CIS)
- Tejhasznú tehéntartás támogatása
- Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása (CIS)
- Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása (CIS)
- Agro-ökológiai program
- KAP-RD23-1-24 – Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések;
- KAP-RD34-1-24- Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések
- KAP-RD24-RD26-1-24 Állati genetikai erőforrások ex situ és in vitro megőrzésének, és szakmai támogató tevékenység megvalósításának támogatás kifizetése
- KAP-RD31-1-24 Állatjóléti támogatás kifizetése a húshasznú szarvasmarha ágazatban

- KAP-RD33b-1-24 Antimikrobiális rezisztencia (AMR) elleni küzdelem kompenzációs kifizetés
- KAP-RD19-1-24 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések
- KAP-RD20-1-24 Ökológiai gazdálkodás támogatás kifizetése
- KAP-RD38-RD39-1-24 Erdőtelepítés és fásítás támogatás kifizetése
- KAP-RD36-1-24 Erdészeti génmegőrzés támogatása
- KAP-RD21-RD22-1-25 Agrár-erdészeti rendszerek telepítése, ápolása és fenntartása

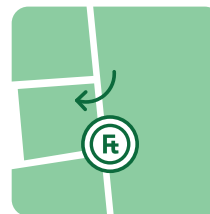
Változások következnek be a mentesség kapcsán, valamint az egyes gazdálkodók tekintetében megszűnik a Kölcsönös megfeleltetés és a Feltételeesség párhuzamos érvényessége.

Az egységes kérelemben bejelentett területe alapján legfeljebb 10 hektár mezőgazdasági területtel rendelkező termelő esetében a 16/2024. (IV.09) AM rendeletben foglalt Feltételeesség ellenőrzésére vonatkozó előírásokat nem kell alkalmazni.

Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás

Feltételeesség előírásainak való megfelelés esetén minden gazdálkodónak elérhető támogatás

Újraosztó támogatás

Minden 1200 hektár alatti gazdálkodónak, az első 150 hektárjáig elérhető támogatás

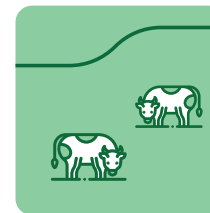
Fiatal gazda területalapú támogatás

40 évnél fiatalabb, képzettséggel rendelkező gazdálkodók számára 300 hektárig 5 éven keresztül elérhető támogatás

Agro-ökológiai program

Önkéntes ökológiai többletvállalásokért a teljes üzemméretre igényelhető támogatás

Termeléshez kötött támogatások

Meghatározott kultúrák termesztésére és állatok tartására igényelhető támogatás

HMKA 1. Állandó gyepterületek megőrzése

Ki érint visszaállítási kötelezettség:

Ha a gazdálkodónál csökkenést megelőző két évben legalább 0,25 hektár állandó gyepterület feltörés történt

Milyen esetben nem kell visszaállítani az állandó gyepterületet:

Ha erdősítés történik (kivétel karácsonyfa vagy energetikai faültetvény)

Ha 0,25 hektár alatti állandó gyepterület került feltöresre

Ha mezőgazdasági hasznosítás alól véglegesen kikerül a gyepterület (végleges más célú hasznosítás történik)

A visszaállítási kötelezettséget a következő év egységes kérelem beadásáig kell megvalósulnia.

A visszaállítási kötelezettség akkor teljesíthető ökológiai gazdálkodásban részt vevő szántó művelési ágú területen, ha a mezőgazdasági termelő a visszaállítási kötelezettség idejére nem rendelkezik más megfelelő nagyságú területtel a visszaállítási kötelezettség teljesítésére.

HMKA 9. Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átalakításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken

A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 állandó gyepterületek más hasznosítású területté történő átalakítása és felszántása, a gyepterület megbontása tilos. A vonatkozó támogatások igénylése esetén még engedéllyel sem lehetséges ezen területek feltöresése, más hasznosítású területté alakítása.

Nem minősül érzékeny gyepterület megszüntetésének, ha a természetvédelmi hatóság engedélye mellett véglegesen megszűnik a mezőgazdasági hasznosítása, és ezáltal az adott terület elveszíti alaptámogatás szempontjából való támogathatóságát.

2018. Év (referenciaév) Állandó gyepterület Országos mezőgazdasági területek 14,41% - 709,159 hektár
Mikor lép életbe a visszaállítási kötelezettség?

Abban az esetben, ha az adott évi arány több mint 5%-kal csökken a referencia arányhoz képest és az összes gyepterület abszolút értékben több mint 0,5%-kal csökken a referencia évhez képest.

HMKÁ 2. Vizes élőhelyek és tőzeglápok megőrzése

Milyen területekre vonatkozik az előírás?

A HMKÁ 2 lehatárolásnak és szabályozásnak EU által előírtan kell megfelelnie a tagállamnak, így egy új MePAR fedvény került kialakításra, ahol a fedvénnyel érintett területeken kell az előírásokat betartani.

Terület lehatárolási szempontok

- Mezőgazdasági területtel történő aktív kapcsolat
- Átlagosnál magasabb széntartalom megjelenése (59,79 tonna/ha)
- A területen történő vízjárás jellege, az időszakos vízzel való borítottság.

A HMKÁ 2 (Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot 2.) előírásai szerint:

- Mezőgazdasági termelőtevékenység kizárólag akkor végezhető, ha:
 - a víz természetes úton elszivárgott, és
 - a talaj vízzel való telítettsége olyan mértékűre csökkent, hogy a gépi munkavégzés nem okoz szerkezeti károsodást a felső talajrétegben.

Milyen szabályokat kell betartani az érintett területeken?

- Fedvénnyel érintett területen tilos szántást végezni, vizet levezetni
- Gyomnövények és inváziós növények terjedésének/megjelenésének megakadályozása
- Szántó esetében TILOS 25 cm-nél mélyebben bármilyen talajművelést végezni
- Gyepterület esetében TILOS szántóvá alakítani
- Jogszerű földhasználattal kell rendelkezni

HMKÁ 3. Tarló, nád, valamint növényi
maradvány égetésének tilalma

Az előírás értelmében tarló, nád, valamint növényi maradvány égetése tilos, kivéve, ha a területen kártevő, vagy kórokozó jelenik meg és a növényvédelmi hatóság védekezési intézkedésként határozattal rendeli el az égetést.

HMKÁ 4. A felszíni vizek mentén vízvédelmi sávok kialakítása

A MePAR-ban grafikusán megjelölt vízvédelmi sávokon termelés folytatható, azonban nem juttatható ki:

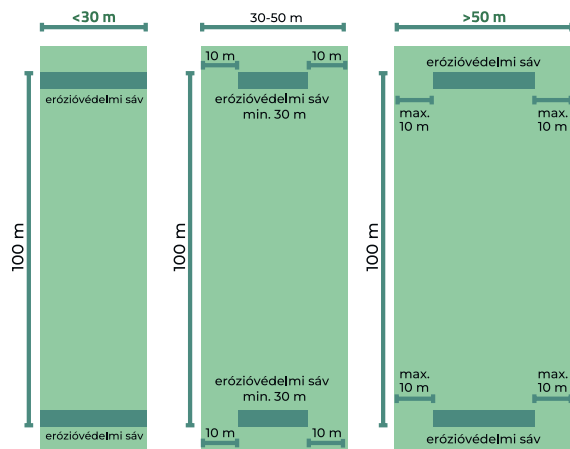
- szervestrágya
- növényvédőszer
- műtrágya
- talajkondicionáló szerek
- növénykondicionáló szerek

Vízfolyások, völgyzárógátas halastavak mellett 5 méteres sávban, egyéb tavak esetében 20 méteres zónában.

Abban az esetben, ha NPLFA területnek is el szeretnénk számolni, úgy termelés sem folytatható a vízvédelmi sávban.

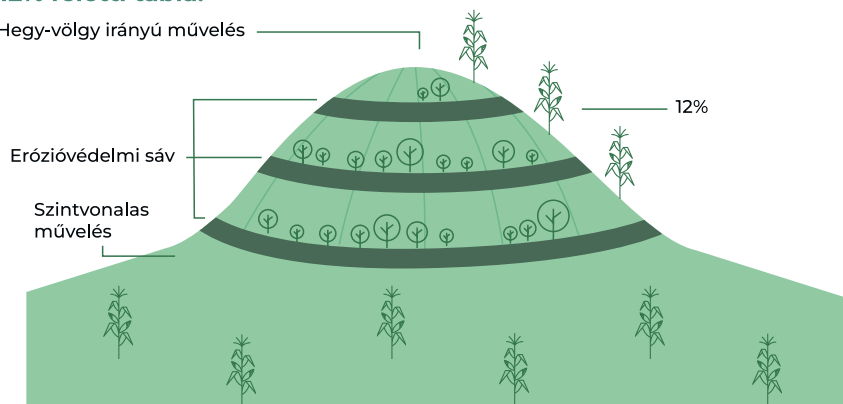
HMKÁ 5. A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés

Az előírásban foglalt megoldások a táblán belül kombináltan is alkalmazhatóak a terület adottságai szerint. A lényeg, hogy a tábla teljes területe lefedésre kerüljön erózióvédelmi megoldással.

12% feletti tábla:

Hegy-völgy irányú művelés

12%-nál nagyobb lejtésű területeken tilos a kapás növények termesztése, ide értve a kukoricát és a napraforgót, továbbá az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávra vetését.

Kivétel az előírás alól akkor jár, ha:

- Direktvetés valósul meg
- Szintvonalas vagy rétegvonalakkal párhuzamos művelés történik
- Erózióvédelmi sávokkal kialakított terület

Mikor minősül a táblám 12% feletti területnek?

- 2 hektárnál kisebb tábla esetében ha a területen több mint 50%-ban 12%-nál nagyobb lejtésű terület
- 2 vagy több hektáros tábla esetében ha a 12% feletti lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt

Mit értünk a HMKÁ 5 szempontjából kapás kultúrának:

- kukorica, napraforgó, dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya

Gyakorlatok a teljesítésre:

Direktvetés: A vetőmag nyitócsoreszlyás vetőgéppel közvetlenül az elővetemény tarlójába kerül kijuttatásra, minimális talajbolygatás mellett és külön talajelőkészítés nélkül. A területen szárazzás, kaszálás, gyomirtás azonban megengedett.

Az erózióvédelmi sávok kialakíthatóak:

Lágy vagy fás szárú növények által 3-20 méteres szélességgel a szintvonalakkal közel párhuzamosan, átlagosan 100 méteres távolságra.

Megfelelő megoldás lehet:

- A legfeljebb gabona sortávba vetett haszonnövény, azzal a kikötéssel, hogy termést nem hozhat, például 15 cm magasságban tartandó a növénymagasság.
- Fűves sávok kialakítása vetéssel
- Cserjés sávok létesítése
- Méhlegelők, zöldugár vetésével
- Spontán zöld növényi borítottság

Fontos, hogy amennyiben NPLFA, azaz nem termelő területnek is szeretnék elszámolni, az erózióvédelmi sávon gazdasági tevékenység nem folytatható, termény nem hozható le róla, a tárgyévi egységes kérelemben jelölni kell az elhelyezkedését (adott esetben változásbejelentési kérelem indítása mellett) és NPLFA erózióvédelmi sávként jelölni kell.

HMKÁ 6. Minimális talajborításra vonatkozó előírások

A mezőgazdasági területeken fenn kell tartani a minimális talajborítást július 15-től legalább szeptember 30-ig.

- Őszi kultúra vetésével, ami az előző kultúra lekerülése után 30 napon belül elvetésre kerül.
- Tarló fenntartásával vagy másodvetéssel, amennyiben a nyári betakarítású kultúra lekerülése és az őszi kultúra elvetése között 30 napnál hosszabb idő telik el, az ezen időn felüli periódusban.
- Növény vagy tarló szeptember 30-ig történő megőrzésével, azzal, hogy tarlóval borított területen legfeljebb sekély tarlólánhántás és -ápolás vagy középmező lazítás végezhető, amennyiben a művelet után az összefüggő talajborítás megmarad.

Ültetvények esetében:

12 % feletti lejtésű táblán a talajtakarást egész évben biztosítani kell – függetlenül a telepítési iránytól és attól, hogy van-e kialakított terasz- legalább mulcsozással, vagy egyévi növények fenntartásával. Az előírás teljesítésére az élő kultúra vetése tökéletes megoldás.

Lejtőszögtől függetlenül, ha az ültetvény kivágásra kerül, akkor az újratelepítésig, de legalább július 15 - szeptember 30 között, a talajt takarni kötelező, például spontán zöld növényi borítottsággal, vetett növényzettel, vagy mulccsal, de a mulcs kizárólag a lejtős táblán lévő ültetvény sorköztakarására használható fel.

! FONTOS!

Abban az esetben, ha az előírást a tarló szeptember 30-ig történő fenntartásával szeretnénk teljesíteni, úgy ez idő alatt nem teljesíthető az AKG szerinti „szármaradvány visszaforgatás a talajba” vállalás. A másodvetést legkésőbb november 30-ig el kell vetni, kivétel az ökológiai másodvetés, melyet október 1-ig kell kialakítani.

Abban az esetben, ha a területen fekete ugar (PIH01) található, a július 15-től szeptember 30-ig tartó időszakban gondoskodnia kell a talajtakarásról a fent leírtak szerint, vagy a spontán megjelenő növényzet megőrzésével. A másodvetésben lévő növényeknek külön nemzetségbe kell tartozniuk, mind az előtte, mind az utána lévő főnövénytől. Például repce után nem lehet másodvetésben repce és mustár keverék. Az agrotechnikai műveleteket 20 napon belül szükséges bejelenteni az EK felületen. Olyan kultúrák esetében (például gyökérszöszvények), ahol nem marad tarló a betakarítás után, az előírás teljesítése tarlófennhagyással nem lehetséges. Ezekben az esetekben a betakarítást követően 30 napon belül másodvetés szükséges.

A HMKÁ 6 kötelezettséget nem kell teljesíteni azon tárgyévben talajtakarás nélkül – szellőztetés, simítózás vagy szintezés mellett – pihentetett területeken, amelyeket a tárgyév megelőző évben rizs vagy indiánrizs termesztésére használtak. Azonban a területen végzett műveleteket a mezőgazdasági termelő az egységes kérelem felületen legkésőbb szeptember 30-ig be kell jelenteni.

Sekély tarlólánhántás elvégezhető, melyben a karbamid, mikrobiológiai készítmény talajba dolgozás is teljesíthető, azonban figyelni kell, hogy maximum 10 cm mélységig történhet talajbolygatás. Sekély tarlólánhántásnál ügyelni kell arra, hogy a művelet után a növényi maradványok továbbra is biztosítsanak megfelelő talajtakarást.

Az előírás teljesítésére az ökológiai másodvetés és az AKG zöldtrágyaként vetett másodvetés is megfelelő megoldás lehet. A tarló kezelését a talajborítás fenntartása érdekében elvégezhetjük mechanikai gyomirtással, sekély tarlólánhántással - amely után a növényi maradványok továbbra is biztosítják a talajborítottságot a területen - illetve növényvédőszer használatával.

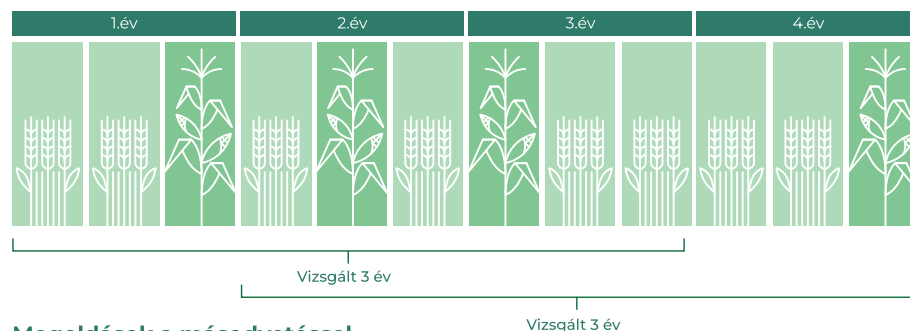
Kötelezettségek az előírás szerint a mezőgazdasági termelőnek az üzem teljes szántóterületén gondoskodnia kell az éves vetésváltásról, vagy a terménydiverzifikációról.

- A vetésváltást a gazdálkodó teljesíti, ha minden évben más kultúra kerül elvetésre, vagy a vetésváltással érintett teljes terület 1/3 részén minden évben más kultúra kerül elvetésre, úgy hogy bármely egymást követő három év alatt minden területen egyszer más kultúra legyen.

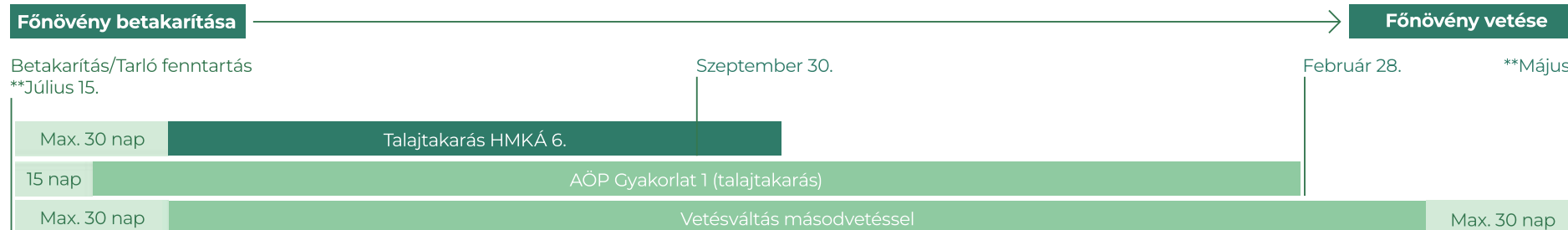
A szántóterületén terménydiverzifikációt hajt végre az alábbiak szerint:

- 10 és 30 hektár közötti szántóterület esetén legalább kétféle szántóföldi növénykultúrát termeszt, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el,
- 30 hektár feletti szántóterület esetén legalább háromféle növénykultúrát termeszt, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át.
- A növénydiverzifikáció számítása során azon kultúra kerül figyelembevételre egy adott táblán, amely a május 1. – szeptember 30. közötti időszakban a leghosszabb ideig borította azt. Ez független attól, hogy főnövényről vagy másodvetésről van szó.

Vetésváltás

Megoldások a másodvetéssel

****A feltüntetett Július 15. és Május 1. dátum csak a szemléltetést szolgálja.**

HMKÁ 7. Vetésváltás vagy terménydiverzifikáció a szántóterületeken, kivéve a víz alatt álló kultúrákat

A HMKÁ 7. alól kivételt képeznek azok az üzemek:

- Üzem szántóterülete kisebb mint 10 hektár
- Támogatható mezőgazdasági területének több mint 75% állandó gyeper vagy rizs/vadrizs vagy a kettő kombinációja
- Az üzem szántóterületének több mint, 75% Gyep vagy takarmánynövény, parlag (talajtakarásos, fekete), hüvelyes növény (kivételek szója), vagy ezek kombinációja

! FONTOS

A vetésváltással érintett területek kiszámításánál a teljes szántóterületből az alábbiakat nem kell figyelembe venni:

- Vetőmag termesztésére vetett hibridkukorica (4 évig vethető egy területre)
- Évelő szántóföldi kultúra és ideiglenes gyeper
- Rizs/vadrizs
- Parlag
- Öko gazdálkodás szerint tanúsított terület

Egymás után nem termesztendő: Burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye. Ez a 10 hektárnál kisebb összes szántóterülettel rendelkező gazdálkodókra is vonatkozik.

A vetésváltás és diverzifikáció szempontjából különböző kultúra:

- A különböző Nemzetiség bármely kultúrája
- Parlag vagy ideiglenes gyeper
- a Brassicaceae (Káposztafélék), Solanaceae (Burgonyafélék) vagy Cucurbitaceae (tökösfélék) növény családjakba tartozó bármely faj kultúráját
- Másodvetés is megfelel a vetésváltásnak, amennyiben az lentebb jelölt módon kerül kialakításra.

A Feltételeesség rendelet szerint a másodvetés - a vetésváltás tekintetében - az alapelváráson túl- csak akkor vehető figyelembe külön kultúráként ha az adott évi főnövény betakarítását követő 30 napon belül elvetésre kerül, és fenntartjuk a következő évi főnövény vetése előtti legfeljebb 30 napig. Tehát például kukorica esetében egy önálló vegetációs periódust kitesz, azaz több mint 5 hónapig a területen van.

HMKÁ 8. Biológiai sokféleség megőrzése

! JÓ TUDNI

Az alábbi Nem termelő tájképi elemek (NPLFA), már az AÖP részei így a HMKÁ 8-ban már nem relevánsak:

Nem termelő tájképi elemek (NPLFA):

- Ökológiai határsáv
- Vízvédelmi sáv
- Kis vizes élőhely
- Erózióvédelmi sáv
- Erózióvédelmi létesítmény

! FONTOS

Mezőgazdasági hasznosítású táblán található nem mezőgazdasági célú, fa, bokor és sövény kivágása, metszése vagy egyéb módon történő csönkítése a gazdálkodással érintett területeken TILOS 03.01. és 08.31. között! Az erdőterület nem minősül mezőgazdasági területnek.

A MePAR-ban lehatárolt védett tájképi elemek megőrzése kötelező!

Védett tájképi elemek:

- Kunhalom
- Magányosan álló fa
- Fa és bokorcsoport
- Gémeskút
- Teraszok
- Kis kiterjedésű tó

